

FA Rendement

Dit artikel wordt u aangeboden door FA Rendement

FA Rendement is hét financieel administratief nieuws- en adviesmagazine. Het maandblad is bedoeld voor boekhouders, controllers, hoofden en medewerkers van de afdeling financiële administratie. De insteek is: het praktisch informeren en selecteren van informatie voor de financial, zodanig dat hij deze informatie ook direct in zijn dagelijks werk kan toepassen.

FA Rendement behandelt voornamelijk de 'harde' kant van de financiële administratie, veel nieuws dus op het gebied van financiën, fiscaliteit, automatisering, inkoop, loon- en salarisadministratie, sociale voorzieningen, debiteurenbeheer en inkoop.

FA Rendement biedt u:

- veel signalerend nieuws over veranderende regelgeving;
- beknopte artikelen met veel tips die de lezer direct in de dagelijkse praktijk kan gebruiken;
- geregeld een marktanalyse over financieel relevante onderwerpen;
- wekelijkse e-mailservice met het allerlaatste nieuws;
- een aanvulling op de inhoud van elke uitgave met praktische, online tools.

Kijk voor meer informatie of een proefabonnement op www.rendement.nl/fablad

DE GEVOLGEN VAN DE VERBETERDE PREMIEREGELING

Kent u de verbeterde premieregeling al?

Een paar maanden terug nam de Tweede Kamer het initiatiefwetsvoorstel 'Verbeterde premieregeling' aan. De Eerste Kamer volgde op 14 juni 2016. Dit voorstel heeft ervoor gezorgd dat er voor deelnemers aan een beschikbarepremieregeling de mogelijkheid bestaat om – na het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd – door te gaan met het beleggen van het opgebouwde pensioenkapitaal. De verbeterde premieregeling zal op 1 september 2016 in werking treden.

Werknemers krijgen meer keuzevrijheid binnen de beschikbare premieregeling, in de volksmond individueel pensioensparen genoemd. Het aangenomen wetsvoorstel Verbeterde premieregeling is een samenvoeging van het voorstel Wet variabele pensioenuitkering van staatssecretaris Klijnsma van Sociale Zaken en Werkgelegenheid én een initiatiefwetsvoorstel van Tweede Kamerlid Lodders van de VVD. Als u beide wetsvoorstellen met het onlangs aangenomen wetsvoorstel vergelijkt, zult u ontdekken dat er wijzigingen zijn aangebracht in de eerdere plannen. Een andere belangrijke wijziging is bijvoorbeeld de rekenrentewijziging.

Pensioeneenheden

In het aangenomen wetsvoorstel Verbeterde premieregeling is bepaald dat het mogelijk is om het opgebouwde pensioenkapitaal uit te drukken in pensioeneenheden. Pensioeneenheden (aanspraken) die niet omgezet worden in geld (een pensioenuitkering) kun-

nen straks worden doorbelegd tot op het moment van uitkering. Het opbouwen van pensioeneenheden – met het doel deze na de pensioengerechtigde leeftijd te beleggen – is een vorm van een variabele pensioenuitkering. In het aangenomen wetsvoorstel zijn nog meer

Pensioenkapitaal is uit te drukken in eenheden

varianten van variabele pensioenuitkeringen opgenomen. Nadere regels over pensioeneenheden moeten nog worden uitgewerkt in lagere regelgeving.

Default

De tweede wijziging die in de oorspronkelijke plannen is aangebracht, is een aanpassing in de regels over de default. Een default is de automatische piloot bij

het maken van een keuze: als een deelnemer niet kiest, komt hij automatisch in de default terecht. Dus als pensioendeelnemers niet binnen een vastgestelde termijn bij hun pensioenuitvoerder aangeven wat hun voorkeur heeft, een vastgestelde of variabele uitkering, ontvangen zij een vastgestelde uitkering. De wet kent hierop een uitzondering bij een zogenoemd collectief toedelingsmechanisme, waarover zo in dit artikel nog meer.

Concreet

Wat betekent het recent aangenomen wetsvoorstel nu precies voor de gewone pensioendeelnemer? De pensioendeelnemer krijgt van zijn pensioenuitvoerder de keuze tussen een vast en een variabel pensioen. Omdat het aanvangsbedrag van een variabele uitkering hoger kan worden ingeschat dan een vastgestelde uitkering, lijkt deze op het eerste gezicht aantrekkelijker. Een variabele pensioenuitkering gaat echter wel gepaard met meer risico, waarover de deelnemer wordt voorgelicht. Hij krijgt onder andere informatie over het uitkeringsbedrag dat hij in een pessimistisch scenario ontvangt.

Aanbieden

Wat betekent de nieuwe regelgeving voor pensioenuitvoerders? Pensioenuitvoerders van een beschikbarepremieregeling staan voor de keuze of ze al dan niet een variabele uitkering gaan aanbieden. Als een pensioenuitvoerder van een beschikbarepremieregeling geen variabele pensioenuitkering aanbiedt,

Beleggingsrisico's in kaart

Werkgevers die een geschikte pensioenuitvoerder voor de beschikbarepremieregeling willen uitzoeken, moeten onderzoeken hoe de gekozen pensioenuitvoerder met de nieuwe regelgeving rekening houdt. Dit doet u door in ieder geval de volgende vragen te stellen:

- Hoe wordt ervoor gezorgd dat de uitkeringsgerechtigde een passende lifecycle krijgt?
- Hoe is de samenstelling van de beleggingen aangepast aan de karakteristieken van de uitkeringsgerechtigde?

raakt het wetsvoorstel hem ook via te voeren lifecycle en communicatie.

Shoppen

Pensioendeelnemers die kiezen voor een variabele pensioenuitkering kunnen in dit geval gaan shoppen. Dit houdt in dat de pensioendeelnemer een waardeoverdracht aanvraagt naar een andere pensioenaanbieder die de gekozen variant wel aanbiedt en zijn keuze dus wel uitvoert. Er geldt een uitzondering op dit 'shoprecht' als de deelnemer heeft ingestemd met de zogenoemde toetreding tot een collectieve uitkeringsvariant met een collectief toedelingsmechanisme. Er geldt ook een uitzondering bij het pensioenfonds, als een uitkeringsvariant van keuze wordt aangeboden. Er is echter zoals gezegd niet altijd een instemming nodig. Als de pensioendeelnemer

niet binnen de gevraagde tijd beslist, is het ook mogelijk dat hij automatisch toetreedt tot een uitkeringsvariant met een collectief toedelingsmechanisme (default). Na deze toetreding heeft de deelnemer zijn shoprecht verspeeld.

Beleggingspotje

Wat betekent het nieuwe wetsvoorstel voor de inrichting van de beleggingen van de pensioendeelnemer? De gevolgen voor de inrichting van de beleggingen blijken het duidelijkste uit een individuele beschikbarepremieregeling die wordt uitgevoerd onder de huidige wetgeving. Op dit moment heeft iedere deelnemer namelijk zijn eigen beleggingspotje dat wordt belegd volgens het zogeheten lifecycleprincipe. Zie hiervoor het kader onder aan deze pagina.

Rendement

De bovenstaande beleggingen hebben een hoger verwacht rendement dan staatsobligaties, maar ook een hoger beleggingsrisico. Dit soort beleggingen vormen samen de zogenoemde 'return portefeuille'. Een deelnemer heeft een hoge weging in de 'return portefeuille' naarmate het langer duurt voordat hij met pensioen gaat. Een hoge weging betekent dat een groot deel van zijn pensioenkapitaal in de hiervoor genoemde financiële producten is belegd. Hier wordt voor gekozen omdat tegenvallende rendementen dan nog ruimschoots kunnen worden hersteld. Bij het naderen van de pensioendatum wordt het

beleggingsrisico langzaam afgebouwd en vlak voor pensioendatum is er geen pensioenkapitaal meer in de 'return portefeuille'. Als er bij een lege 'return portefeuille' een crash op aandelenmarkten plaatsvindt, heeft de deelnemer hier geen last van, omdat zijn beleggingen volledig in de zogeheten 'matching portefeuille' zitten. De 'matching portefeuille' bestaat uit zeer kredietwaardige staatsobligaties met een laag risico.

Beleggingsrisico

De twee bovenstaande effecten zorgen er samen voor dat de pensioendeelnemer gemiddeld genomen meer in de 'return portefeuille' belegt. Dit levert naar verwachting een hoger pensioen op, maar dit levert een hoger risico op. Hierdoor ontstaan er verschillende lifecycles, die variëren in de weging van kapitaal in de 'return portefeuille' en de weging van dit kapitaal in de 'matching portefeuille'. Hoeveel beleggingsrisico is passend in

Door nieuwe regels over variabel pensioen verandert lifecycle

de uitkeringsfase? Om te bepalen hoe beleggingsrisico uitpakt, moet je nagaan hoe de hoogte van de pensioenuitkering die je aan het kapitaal onttrekt door de tijd heen gaat variëren. Kan en wil de uitkeringsgerechtigde de uitkomst van dat pessimistische scenario accepteren? Het antwoord op die vraag moet leidend zijn bij het bepalen van de beleggingsmix na pensioendatum. Bovendien geldt dat niet iedere uitkeringsgerechtigde in dezelfde financiële omstandigheden verkeert of dezelfde risicohouding heeft. Daar passen dus verschillende lifecycles bij.

Gaston Siegelaer, Senior Consultant bij Willis Towers Watson; e-mail: gaston.siegelaer@willistowerswatson.com, tel.: (088) 543 30 00

Hoe werkt het lifecycleprincipe voor pensioendeelnemers?

Deze lifecycle werkt als volgt. Op de pensioendatum moet een werknemer pensioen inkopen. Hier gebruikt hij zijn opgebouwde pensioenkapitaal voor. Dit kapitaal bestaat uit rendementsgeoriënteerde beleggingen, zoals:

- aandelen;
- beursgenoteerd vastgoed; en
- hoogrentende leningen.

De lifecycle verandert bij de nieuwe regelgeving over het variabele pensioen:

- Er wordt na de pensioendatum beleggingsrisico genomen; en
- Vóór de pensioendatum is er een geleidelijke afbouw van het beleggingsrisico. Er is geen noodzaak om op de pensioendatum het risico al dan niet geheel afgebouwd te hebben.